

Torsdag, den 4. september 2003

P5_TA(2003)0372

Regionale sprog og kulturel mangfoldighed

Europa-Parlamentets beslutning med henstillinger til Kommissionen om regionale og mindre udbredte europæiske sprog — mindretalssprog i EU — under hensyntagen til udvidelsen og den kulturelle mangfoldighed (2003/2057(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til EF-traktatens artikel 192, stk. 2,
- der henviser til EF-traktatens artikel 149, 150, 151 og 308,
- der henviser til artikel 21 og 22 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,
- der henviser til sin beslutning af 14. januar 2003 om de regionale og lokale myndigheders rolle i opbygningen af Europa ⁽¹⁾ og henvisningen heri til den sproglige mangfoldighed i Europa,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1934/2000/EF af 17. juli 2000 om Det Europæiske Sprogår 2001 ⁽²⁾,
- der henviser til Rådets resolution af 14. februar 2002 om fremme af den sproglige mangfoldighed og indlæringen af fremmedsprog inden for rammerne af gennemførelsen af målene for Det Europæiske Sprogår 2001 ⁽³⁾,
- der henviser til den europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog, som trådte i kraft den 1. marts 1998,
- der henviser til Europarådets rammekonvention om beskyttelse af nationale mindretal, som trådte i kraft den 1. februar 1998,
- der henviser til forretningsordenens artikel 59 og 163,
- der henviser til betænkning fra Udvalget om Kultur, Ungdom, Uddannelse, Medier og Sport (A5-0271/2003),
- A. der henviser til, at der på EU-niveau ikke findes retsregler om regionale og mindre udbredte europæiske sprog,
- B. der henviser til, at der ikke er et forslag under udarbejdelse, jf. forretningsordenens artikel 59, stk. 2,

⁽¹⁾ P5_TA(2003)0009.

⁽²⁾ EFT L 232 af 14.9.2000, s. 1.

⁽³⁾ EFT C 50 af 23.2.2002, s. 1.

Torsdag, den 4. september 2003

- C. der henviser til, at Europa-Parlamentet og Regionsudvalget flere gange har behandlet vigtigheden af mindre udbredte sprog ⁽¹⁾,
- D. der henviser til, at respekten for den sproglige og kulturelle mangfoldighed er én af grundpillerne i EU og desuden forankret i artikel 22 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, hvori det hedder: »Unionen respekterer den kulturelle, religiøse og sproglige mangfoldighed«,
- E. der henviser til sin ovennævnte beslutning af 14. januar 2003, hvori der blev stillet forslag om, at der indsattes en ny artikel i EF-traktaten med følgende ordlyd: »Fællesskabet respekterer og fremmer inden for sit kompetenceområde den sproglige mangfoldighed i Europa, herunder regionale sprog eller mindretalssprog som udtryk for en sådan mangfoldighed, ved at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og anvende andre hensigtsmæssige instrumenter til opfyldelse af dette mål«,
- F. der henviser til, at den kulturelle mangfoldighed har til formål at udgøre et element i den sociale samhørighed, og at den ikke må fungere efter en flertals-mindretals logik,
- G. der henviser til, at der findes områder i EU, hvor der lever oprindelige sproglige mindretal, og at 40 mio. EU-borgere ifølge officielle vurderinger regelmæssigt anvender et regionalt sprog eller mindretalssprog, som er overleveret gennem generationer, som oftest parallelt med det eller de officielle sprog i den pågældende medlemsstat,
- H. der henviser til, at disse regionale sprog eller mindretalssprog i nogle medlemsstater er et vigtigt kommunikationsredskab i de respektive områder, og at de desuden er anerkendt som officielle eller dermed side stillede sprog,
- I. der henviser til, at nogle af de officielle sprog i medlemsstaterne ikke er blandt de sprog, der anvendes af EU-institutionerne, selv om de benyttes af befolkningsflertallet i de pågældende områder på alle sociale niveauer, i medierne og undervisningen, ikke mindst på universitetsniveau,
- J. der henviser til, at der ifølge Kommissionens oplysninger findes mere end 60 oprindelige regionale sprog og mindretalssprog i EU, og at dette tal vil blive mere end fordoblet med gennemførelsen af udvidelserne,
- K. der henviser til, at der vil ske en yderligere berigelse af den sproglige og kulturelle mangfoldighed i Den Europæiske Union gennem udvidelsen af EU med en lang række nye samfund, hvor der tales regionale sprog eller mindretalssprog,
- L. der henviser til, at det i formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd i København den 21. og 22. juni 1993 er anført, at medlemskab af Den Europæiske Union kræver respekt for og beskyttelse af mindretal,

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets beslutning af 16.10.1981 om et fællesskabscharter for regionale sprog og kulturer og en erklæring om de nationale mindretals rettigheder (EFT C 287 af 9.11.1981, s. 106).
Europa-Parlamentets beslutning af 11.2.1983 om foranstaltninger til fordel for mindretals sprog og kultur (EFT C 68 af 14.3.1983, s. 103).
Europa-Parlamentets beslutning af 30.10.1987 om de regionale og etniske mindretals sprog og kulturer i Det Europæiske Fællesskab (EFT C 318 af 30.11.1987, s. 160).
Europa-Parlamentets beslutning af 11.12.1990 om situationen for sprogene i De Europæiske Fællesskaber og catalansk (EFT C 19 af 28.1.1991, s. 42).
Europa-Parlamentets beslutning af 9.2.1994 om sproglige og kulturelle mindretal i Det Europæiske Fællesskab (EFT C 61 af 28.2.1994, s. 110).
Europa-Parlamentets beslutning af 13.12.2001 om regionale og mindre udbredte europæiske sprog (EFT C 177 E af 25.7.2002, s. 334).
Regionsudvalgets udtalelse af 13.6.2001 om fremme og støtte til regionale sprog og mindretalssprog (EFT C 357 af 14.12.2001, s. 33).

Torsdag, den 4. september 2003

- M. der henviser til, at den normale definition af regionale sprog eller mindretalssprog i det europæiske charter om regionale sprog og mindretalssprog er sprog, der traditionelt tales af dele af befolkningen i en stat, men ikke dialekter af det eller de officielle sprog, immigrantsprog eller kunstsprog,
- N. der henviser til, at definitionen på regionale sprog og mindretalssprog ikke må påvirkes af, hvor meget støtte disse sprog modtager fra de respektive lokale og/eller regionale myndigheder,
- O. der henviser til, at støtten til regionale sprog og mindretalssprog skal være konstant og uafhængig af ændringer i det politiske klima,
- P. der henviser til, at der blandt Europas regionale sprog og mindretalssprog på trods af deres delvis meget forskellige samfundsmæssige, økonomiske og politiske udgangssituation er mange fællestræk i hele EU-området, og at disse sprog har en europæisk dimension, som bevirker, at de er af almen europæisk interesse,
- Q. der henviser til, at de regionale sprog og mindretalssprogene i en række af disse samfund strækker sig ud over medlemsstaternes grænser, og at andre har dybe kulturelle og historiske bånd,
- R. der henviser til, at disse bånd uden tvivl er vigtige og også i fremtiden vil blive fremmet på interregionalt plan, idet så godt som alle de samfund, som taler disse regionale sprog og mindretalssprog, har en udtalt interesse i, at deres sprog og kultur overlever og videreudvikles samt i udnyttelsen af deres potentiale i EU,
- S. der henviser til, at de regionale sprog og mindretalssprogene er en vigtig kilde til kulturel rigdom, og at de som fælles kulturarv til stadighed bør støttes på alle niveauer,
- T. der henviser til, at medierne spiller en vigtig rolle for at bevare og fremme kendskabet til og brugen af regionale og mindre udbredte sprog,
1. opfordrer Kommissionen til inden den 31. marts 2004 i overensstemmelse med de vedføjede henstillinger og forslag at forelægge Parlamentet forslag til retsakter om sproglig mangfoldighed og om sproglæring på grundlag af EF-traktatens artikel 149, 150, 151 og 308 — herunder også om regionale og mindre udbredte europæiske sprog;
 2. anmoder Kommissionen om på videnskabeligt grundlag at tilvejebringe kriterier til en definition af mindretalssprog eller regionale sprog med henblik på et eventuelt program for sproglig mangfoldighed;
 3. mener i betragtning af, at EU i sin finansieringspolitik følger en mainstreaming-strategi, at målet om at fremme og beskytte regionale sprog og mindretalssprog tydeligt bør nævnes som en af målsætningerne, i det mindste i forbindelse med alle programmer, der vedrører sprog- og indholdsindustrien;
 4. mener, at budgetvirkningen af de foranstaltninger og programmer, der er nævnt i de vedføjede henstillinger, skal være forenelige med loftet for udgiftsområde 3 uden en omprogrammering af de eksisterende politikker;
 5. anmoder Kommissionen om at følge sit kommende initiativ op gennem en evaluering af mulig overlapning af foranstaltninger på centralt og decentralt niveau, og at forelægge et forslag til overførsel af de nødvendige menneskelige og administrative ressourcer fra centralforvaltningerne til de berørte agenter;
 6. konstaterer, at de vedføjede henstillinger er forenelige med nærhedsprincippet og borgernes grundlæggende rettigheder;

Torsdag, den 4. september 2003

7. foreslår, at der inden for rammerne af den årlige budgetprocedure oprettes en ny budgetpost under artikel B3-100, og at den tildeles de nødvendige bevillinger;

8. pålægger sin formand at sende denne beslutning og de detaljerede henstillinger i bilaget til Kommissionen, Rådet, regeringskonferencen, Europarådet og Det Europæiske Kontor for Mindre Udbredte Sprog.

BILAG

DETALJEREDE HENSTILLINGER VEDRØRENDE INDHOLDET AF DET FORSLAG, DER ANMODES OM

A. FORSLAGETS PRINCIPPER OG MÅL

Efter succesen med Det Europæiske Sprogår 2001 har Kommissionen til hensigt at offentliggøre en handlingsplan om sproglæring og sproglig mangfoldighed i løbet af sommeren 2003, som bygger på tilgængelige ressourcer fra eksisterende fællesskabsprogrammer og -foranstaltninger.

Europa-Parlamentet betragter dette initiativ som et vigtigt skridt på vejen hen imod en omfattende indsats til fremme af sproglæring og bevidstgørelse om vores sproglige og kulturelle arv.

I denne sammenhæng kræver Europa-Parlamentet yderligere foranstaltninger. Parallelt til indsatsen med Det Europæiske År mod Racisme i 1997, som efterfølgende førte til etablering af EU's Center for Observation af Racisme og Fremmedhad samt etableringen af et handlingsprogram for bekæmpelse af forskelsbehandling, kræver Europa-Parlamentet, at der oprettes et europæisk agentur for sproglig mangfoldighed og sproglæring samt et flerårigt program for sproglig mangfoldighed og sproglæring i forlængelse af Det Europæiske Sprogår 2001.

Et agentur for sproglig mangfoldighed og sproglæring bør konsekvent ledsage udviklingen i denne kontekst samt gennemførelsen af handlingsplanen og iværksætte konkrete tiltag med henblik på bl.a. at fremme et sprogenes Europa og et sprogvænligt miljø samt deltage i opbygningen af et netværk til fremme af den sproglige mangfoldighed — herunder europæiske regionale sprog og mindretalssprog.

I denne forbindelse bør det på passende vis sikres, at en del af de finansielle midler øremærkes specifikt til konkrete foranstaltninger og til regionale og mindre udbredte europæiske sprog. Målet med disse tiltag er at styrke den europæiske dimension til fremme og beskyttelse af regionale sprog og mindretalssprog og -kulturer. I forbindelse hermed er det vigtigt at understrege, at dette mål ikke kan følges effektivt, medmindre der sker en behørig koordinering med de mekanismer, der findes inden for Europarådet, hvorved man samtidig undgår overlapninger eller interferens i forbindelse med kompetence og/eller foranstaltninger. Det er specielt den overvågning, som finder sted inden for rammerne af den europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog, og som udgør den grundlæggende europæiske retsnorm på dette område, der — især gennem arbejdet i den uafhængige komite til overvågning af gennemførelsen af charteret såvel som gennem de to årlige beretninger fra Europarådets generalsekretær — gør det muligt at fastslå, hvilke områder — ofte af tværgående art eftersom de vedrører forskellige lande — der rummer problemer, og på hvilke der følgelig som en prioritet må gribes ind. Derfor må der ved agenturets og Kommissionens virksomhed tages højde for resultaterne af denne overvågning med henblik på at fastlægge målsætninger, finansielle retningslinjer og prioriteter for at sikre behørig og rettidige interventioner på ovennævnte problemområder (tilsvarende overvejelser gør sig også gældende i forbindelse med den overvågning, der udføres inden for rammerne af rammekonventionen om beskyttelse af nationale mindretal, for så vidt som disse også vedrører sprogprofiler).